

סח:

מציאת האשה פרק ששי כתובות

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

16 (וסוסה מד. וסג'י.)
17 (לפיל גל. א) (לפיל
ג: ד) (לפיל ג: ז):

תוספות ר"ד (והש"ך)
 שראוי להבחין לה טעמא
 דקטנה הא גדולה ויורה
 פ"א אה ויהיה נערה מילה
 על השאר ואברהו אלמא
 סתם לן תנא כרביא ר'א
 ל"ק תא דמחא ר'א
 דלא מתאי פ"י הא דא"ר
 ל"א פרנסתא ואריה הל'
 כותיה כשמיית על מיתר
 ע"ב והא דקתני גדולה
 ויורה בשלא מיתחת.
 הג"מ דא"ר קשה דרבי
 אדריב (אברהו) ותיבא ר'א
 בת הניזונת נוטלת ע"ג
 ניוזת אין שאינה ניוזת
 לא והבא אפר אבדו
 מונוזיהון ל"א פרנסתן
 אלא ש"מ הא דמחא
 והא דלא מחא א"ל
 רבינא לרבא א"ל דאב"א
 משפך בנרה א"ל למחא
 נשאת א"ל למחא בנרה
 וישאת צריכה למחא פ"י
 אה בנרה א"ל שאל
 מיתת ל"א פרנסתה בנת
 אה נשאת קודם בנרות
 א"ל ע"פ שהיה נערה א"ל
 למחא אבל אה בנרה
 ונשאת א"ל צריכה למחא
 ואם לא מיתת אברה
 פרנסתה והא איתובי' רבא
 לר"ג יתובה ושני ל"י הא
 דמחא ר'א דלא מחא
 פ"י רבא אוקי מתי'
 דקני קטנה ל"א פרנסתה
 אבל נערה שושלת אברה
 כשלא מיתת אלמא נשאת
 בנרות ולא מיתת א"ל
 שנייה בנרות ויורה ואת
 אמרת נשאת א"ל למחא
 וא"ל ע"פ שהיה נערה ל"ק
 והא דקתני גדולה ויורה
 דלא מיתונא מנייהו ר'א
 דלא מיתונא מנייהו פ"י
 הא דא"ר נשאת בנרות
 א"ל למחא מנייהו
 כון אחר שושלת ששפ"י
 שנייה מן הוא וישתק
 ולא מחלה על פרנסתה
 והא דקתני גדולה ויורה
 דלא מיתונא מנייהו נמצא
 עכשיו דהבא דבריה או
 נשאת א"ל מיתני מנייהו
 יש לה פרנסתה וא"ל
 למחא וא"ל לא מיתונא
 מנייהו וא"ל מיתת
 אברה ואל לא בנרה
 פרנסתה ואל לא בנרה
 ואל נשאת ל"ל פרנסתה
 ואם בנרה נשאת א"ל
 דמיתני מנייהו א"ל מיתת
 ל"ל פרנסתה ואל לא מיתת
 אברה פרנסתה א"ל א"ר
 פרנסתה אינה כתנאי כתובה
 פ"י פרנסת נדונית הבת
 אינו רובה למנוזת שרוא
 ת"כ דבנין נקבין ואסיקא
 לטא הל' אינה כתנאי
 כתובה לדבריה האומר
 אל יזנו בנותיו מנכסיו
 אין שומעין לו דתנן לא
 כתב לה ב"ב כ"ו חייב שפ"י
 שהוא הב"ב וכיון שרוא
 תנאי ב"ד א"ל לעיקר אל
 יתפסנו בנותיו מנכסיו
 שומעין לו שהפרנסה אין
 כתנאי ב"ב פ"י פרנסת
 הבנות אינו תנאי ב"ד
 כמיוזתיה אלא תוב אוק
 תוב לר"ג יתובה שהשיאה

כל חרא וחרא הנפשה שקלה. וא"ת וכי משום דנישאת קודם דנפשה שקלה למה לא נחשוב על פי הכנות הנותרות כאלו היו כולן נישאות צבת אחת וי"ל דעשור נכסים היציגן משום דתסם בני אדם קיים היה נומן עשור נכסים כן נומניהם לננומיהם ואלו היה האב לראשונה ולא היה בננו לה נשניל נאחארה ולא הנשאת: פ"ח נישאו עד שלא בנרו ב"ו. לית ליה דרב דלמר נמוף נערה ולעיל דף נג: וסס) הויה דלריוקין דלי אית ליה הוה ליה למימר נאחארה עד שלא בנרו דהו רבנא טפי וליכא למימר דנקט נישאו לאשמעינן דלפ"ה לא איבדו פרנסתן דל"כ לשמעין דלפילו נישאו ובגרו לא איבדו פרנסתן ודומק לומר דמשום ר"ש נ"ר אלעזר דלמר אף איבדו פרנסתן נקט נישאו: ד"ה דמחא. דלמני לטניי הא דמיתונא מנייהו נאחארה לקמן דליבדו מונוזיהון משמע דלון וזנין עד לזמן: וז"ל אמר רבא ה"ו והא איתוביה ב"ו. קשה לרש"י אמאי לא פ"ח מדרסא לעיל רבא כרבי דלמר בת הניזונת מן האחין נוטלת עשור נכסים ניוזת אין שאינה ניוזת לא: וד"ה מעשים בב"ב יום ב"ו. וא"ת דלמנא הא דמעשים ככל ש"מ היינו משום דרבי אמרה וי"ל דאמרה רב הונא צניח דמירש לשום מירוש משמו של רבי וכה"ג איכא צ"פ בנחם בהמה (שנת דף נג.) א"ע"ג דרב מספקא ליה ורבי יוחנן נמי פליג לקמן האחין שעבדו נכסים מנהו צימו רב דא"ר רבינא לרבא אמר לן רב אדא בר אהבה משךך בנרה אינה צריכה למחות נישאת אינה צריכה למחות בגריה ונישאת צריכה למחות מי אמר רבא הכי והא איתוביה רבא לרב נחמן יתובה ושני ליה הא דמחי הא דלא מחי לא קשיא הא דקא מיתונא מנייהו הא דלא קא מיתונא מנייהו רב הונא אמר רבי פרנסה אינה כתנאי כתובה מאי טרפא ממשעבדי ותנאי כתובה לא טרפא ממשעבדי מאי קמ"ל (ה) הא מעשים בכל יום מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למונוזת ואלא דאילו פרנסה גביא נמי ממשעבדי ותנאי כתובה מוקרקעי גביא כממשעבדי לא גביא לרבי א"ר וא"ר מונבא גביא דתנאי (ה) אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות מוציאין למוזן האשה ולבנות דברי רבי אלא מאי פרנסה אינה כתנאי כתובה אין שומעין לו י"ל ויתפרנסו בנותיו מנכסיו שומעין לו שהפרנסה אינה כתנאי כתובה תלה

כל חרא וחרא הנפשה שקלה הכי קאמר אם באו כולם להנשא כאחת הולקת בשוה מסייע ליה לרב מתנה דאמר רב מתנה אם באו להנשא כולם כאחת נוטלות עשור אחד עשור כאחד ת"ר י"הבנות בין בנרו עד שלא נישאו ובין נישאו עד שלא בנרו איבדו מונוזיהון ולא איבדו פרנסתן דברי רבי ר' שמעון בן אלעזר אומר אף איבדו פרנסתן כיצד הן עושות שוכרות להן בעלים ומוציאין להן פרנסתן אמר רב נחמן אמר לי הונא הלכתא כרבי איתוביה רבא לרב נחמן יתובה שהשיאתה אמה או אחיה מדרתה וכתבו לה כמאה או בחמישים זו יכולה היא משתגדלא להוציא מירם מה שראוי להנותן לה טעמא דקתנא יורה גדולה ויורה לא קשיא הא דמחא ר'א דלא מחא רבי נמי מסתברא דאם כן קשיא דרבי אדרבי דתנאי רבי אומר בת הניזונת מן האחין נוטלת עשור נכסים יוניזת אין שאינה ניוזת לא אלא לאו ש"מ הא דמחא ר'א דלא מחא ש"מ אמר ליה רבינא לרבא אמר לן רב אדא בר אהבה משךך בנרה אינה צריכה למחות נישאת אינה צריכה למחות בגריה ונישאת צריכה למחות מי אמר רבא הכי והא איתוביה רבא לרב נחמן יתובה ושני ליה הא דמחי הא דלא מחי לא קשיא הא דקא מיתונא מנייהו הא דלא קא מיתונא מנייהו רב הונא אמר רבי פרנסה אינה כתנאי כתובה מאי טרפא ממשעבדי ותנאי כתובה לא טרפא ממשעבדי מאי קמ"ל (ה) הא מעשים בכל יום מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למונוזת ואלא דאילו פרנסה גביא נמי ממשעבדי ותנאי כתובה מוקרקעי גביא כממשעבדי לא גביא לרבי א"ר וא"ר מונבא גביא דתנאי (ה) אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות מוציאין למוזן האשה ולבנות דברי רבי אלא מאי פרנסה אינה כתנאי כתובה אין שומעין לו י"ל ויתפרנסו בנותיו מנכסיו שומעין לו שהפרנסה אינה כתנאי כתובה תלה

לב א מ"י פ"כ מ"ל
 איתת הלכה ד טור
 ש"ע א"רע סמן ק"ג
 ספ"ד:
 ל"ב ב מ"י ש"ס הלכה י'
 סמן לחין פ"ח טור
 ש"ע ס"ג ק"ב פ"ה:
 ל"ג ג ד ה ו מ"י ש"ס
 טע"ש ש"ס סמן ק"ג
 ספ"ד:
 ל"ה ד מ"י פ"ח ש"ס ה'
 י' סמן לחין פ"ח
 טע"ש ש"ס סמן ק"ג ספ"ד
 ס"י ק"ב פ"ה י'
 לו ח מ"י פ"כ ש"ס ה' י'
 סמן ש"ס טע"ש ש"ס
 ס"י ק"ב פ"ה י'

תוספות ר"ד
 אני אומר שאינה נוטלת
 ע"ג ושהיה כמה ששיירה
 הא ורבי כמה ששיירה
 הב' והחזרה והולקת
 בשוה פ"י מה שנטלו
 ומקשה כל חרא וחרא
 ונפשה שקלה פ"י למה
 חרא וחרא בשוה כל אחת
 כשכבה להנשא יש לה
 לטול ע"ג כמה שהן
 ואחר כך כשתנשא הכי
 תטול עשור כמה שנטמו
 וא"ע"פ שולקת הא
 יותר מן הכי ורבי יורה
 מן הכי ר"ג ה"ן נטון
 ואין האחרונה מעכבה
 על הראשונה שאין לה
 זכות לטול פרנסתה (אלא
 כשכבה להנשא כא')
 ויהיה ה"ק אם באו
 כולם להנשא כאחת או
 חולקין בשוה אבל באו
 לטול בא"י כל אחת
 ליקחת עשור כמה שהן
 אחתה מעכבת
 ואין לה רשות להנכות
 שאל תנשא וכן
 הלכה: ת"ר הבנות בין
 בנרו עד שלא נשאו
 כיון נשאו עד שלא בנרו
 אבדו מונוזיהון ולא אבדו
 פרנסתן דברי רבי רש"י א'
 אומר אף אבדו פרנסתן
 כיצד הן עושות שוכרות
 להן בעלים ומוציאין להם
 פרנסתן פ"י רבי רבא אבדו
 מונוזיהון שכן כתב רב
 ככתובה עד דחברין או
 עד דחליג אבל פרנסתן
 כרבימי קיימי וריש סבר
 לא תקנו פרנסה אלא
 היכא דמיסבא בקטנות
 או כנענות אבל בנרה
 קודם שנתנשא איתלקין
 להו מהאי ביתא לגברי וכן
 אם נשאת בנרות הוהיל
 ונדולה היא ונשאת איבדו
 (כתובה) (פרנסתה) ואין
 לה אלא מה שנטלו לה
 אכל תנשא (והרב אומר
 לא פליגי ריש פ"י
 פרנסה דתנאי ובסתרי')
 (בבב"א) שוכרות ל"ן
 בעלים שישאום עד שלא
 יבנרו ויציאו להן פרנסתן
 וכן מוכיח שאין התב
 יוכלה להכות פרנסתה עד
 שלא תנשא (והרב אומר
 יוכלה להכות אותה קודם
 שנישאת) א"ר א"ל ר'א
 הלכה כרבי פ"י שאמר
 שאם נשאו עד שלא בנרו
 אבדו פרנסתה איתוביה
 רבא לר"ג יתובה שהשיאה